

INFORMACJA POKONTROLNA Z KONTROLI NR 5/2025

Nr działania:

01.01.02 POIiŚ

Nr i nazwa projektu:

Projekt nr POIS.01.01.02-00-0012/17 pn. Budowa stacji 110/15 kV Szczepankowo w celu umożliwienia rozwoju energetyki odnawialnej na terenie zachodniej Polski (dalej: Projekt).

Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Enea Operator Sp. z o.o.
60-479 Poznań
ul. Strzeszyńska 58

Termin kontroli:

17.09.2025 r. - 31.10.2025 r., w tym 06-08.10.2025 r.- kontrola na miejscu realizacji projektu oraz w siedzibie Beneficjenta¹.

Zakres kontroli:

1. Brak znaczących modyfikacji w projekcie w rozumieniu art. 71 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1303/2013 z dnia 17.12.2013 r., w szczególności czy majątek wytworzony w wyniku realizacji projektu jest wykorzystywany zgodnie z przeznaczeniem.
2. Zachowanie celu projektu.
3. Sposób archiwizacji dokumentacji związanej z realizacją projektu.
4. Wypełnienie obowiązku prowadzenia działań informacyjnych – promocyjnych.
5. Zmiany mogące mieć wpływ na powstanie prawa do odliczenia przez Beneficjenta podatku VAT.
6. Zakaz podwójnego finansowania.
7. Wygenerowanie przez projekt dochodu i jego uwzględnienia zgodnie z art. 61 oraz art. 65 ust. 8 rozporządzenia nr 1303/2013.

Tryb kontroli:

Planowa kontrola trwałości na miejscu realizacji projektu.

Nazwa i adres jednostki kontrolującej:

Biuro Kontroli i Audytu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa

Skład zespołu kontrolującego:

1. Iwona Walendziak – kierownik zespołu
2. Marta Januszewska – członek zespołu
3. Aleksander Wejman – członek zespołu

Podstawy Prawne:

- § 15 Umowy o dofinansowanie projektu nr POIS.01.01.02-00-0012/17 pn. Budowa stacji 110/15 kV Szczepankowo w celu umożliwienia rozwoju energetyki odnawialnej na terenie zachodniej Polski z 27.10.2017 r. z późn. zm. (dalej: umowa o dofinansowanie),

¹ Poznań, ul. Strzeszyńska 58 i ul. Panny Marii 2.

- art. 22 ust. 2 pkt 4 oraz art. 23 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020²,
- Podrozdział 2.4.5 Rozdziału II oraz Rozdziału IV Zaleceń dla instytucji zaangażowanych w realizację PO Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w zakresie procedur kontrolnych oraz systemu rocznych rozliczeń³.

W ramach niniejszej kontroli zastosowano następujące techniki kontroli:

- analiza dokumentów źródłowych związanych z projektem,
- wyjaśnienia składane w trakcie kontroli przez upoważnionych pracowników Beneficjenta,
- lista sprawdzająca dotycząca badanego zakresu,
- wizja lokalna.

1. Brak znaczących modyfikacji w projekcie w rozumieniu art. 71 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r., w szczególności czy majątek wytworzony w wyniku realizacji projektu jest wykorzystywany zgodnie z przeznaczeniem.

Nie wystąpiły przesłanki wskazujące na zmianę charakteru lub warunków realizacji projektu, własności, zaprzestania działalności lub uzyskania nieuzasadnionej korzyści. Weryfikację w/w warunków przeprowadzono w oparciu o dokumentację księgową Spółki, tj. wydruki ewidencji środków trwałych; dowody przyjęcia do użytkowania środków trwałych OT oraz oględziny przeprowadzone w miejscu realizacji projektu⁴.

Potwierdzono⁵, że majątek trwały powstały w wyniku realizacji projektu pozostaje w trwałym zarządzie Beneficjenta, czym spełniono warunek dotyczący zachowania charakteru własności wszystkich elementów infrastruktury. Nie stwierdzono, aby wykorzystywano go w sposób niezgodny z celami i charakterem projektu.

Kontrolowany projekt nie podlegał zasadniczym modyfikacjom w rozumieniu art. 71 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/20065 (dalej: rozporządzenie nr 1303/2013), w szczególności majątek pozyskany w wyniku realizacji projektu jest wykorzystywany zgodnie z przeznaczeniem.

Ustalenia: Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze.

2. Zachowanie celu projektu.

Przedmiotem projektu nr POIS.01.01.02-00-0012/17 była budowa nowej stacji energetycznej na terenie południowo-wschodniej części miasta Poznania. Celem projektu było zwiększenie potencjału przyłączenia nowych mocy wytwórczych z odnawialnych źródeł energii do sieci elektroenergetycznej na terenie gminy Poznań, a w szczególności jej południowo-wschodniej części, a także gmin Kleszczewo oraz Kórnik. Cel ten został osiągnięty poprzez budowę nowej stacji 110kV Szczepankowo.

Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie projekt obejmował realizację następujących zadań:

Zadanie 1. Budowa stacji elektroenergetycznej GPZ Szczepankowo 110/15 kV wraz z budową linii zasilającej oraz powiązań z siecią SN.

Prace w trybie „pod klucz” związane z kompleksową budową stacji elektroenergetycznej GPZ Szczepankowo 110/15 kV wraz z budową linii zasilającej 110 kV oraz powiązań z siecią SN zrealizowano poprzez: budowę budynku stacyjnego wraz z infrastrukturą, budowę napowietrznej rozdzielni 110 kV, budowę stanowisk transformatorów 110/15 kV, ogrodzenia, zbiornika bezodpływowego i uziomu stacyjnego.

² Dz. U. 2020 poz. 818 z późn. zm.

³ Wersja 7, Warszawa, 01.04.2025 r.

⁴ Protokół z oględzin przeprowadzonych 7.10.2025 r.

⁵ Na podstawie przedstawionej dokumentacji księgowej, OT oraz przeprowadzonych 7.10.2025 r. oględzin.

Zadanie 2. Zakup nieruchomości.

Nabyto grunt pod budowę stacji oraz pozyskano prawa do dysponowania nieruchomościami na potrzeby budowy infrastruktury sieciowej, w tym ustanowienie służebności przesyłu.

Zadanie 3. Działania informacyjno-promocyjne.

Zakupiono i zainstalowano tablicę informacyjną, która po zakończeniu inwestycji pełni rolę tablicy pamiątkowej. Tablica znajduje się na terenie stacji GPZ Szczepankowo 110/15 kV.

Zadanie 4. Przygotowanie projektu.

Opracowano dokumentację niezbędną do realizacji projektu, w szczególności wykonano dokumentację projektową, a także pozyskano niezbędne zgody i decyzje, na podstawie których Beneficjentowi wydano zezwolenia na realizację całego zakresu inwestycji. Prace związane z przygotowaniem projektu były wykonane przez wybranego wykonawcę w trybie „pod klucz”.

Na podstawie przekazanej przez Beneficjenta dokumentacji i przeprowadzonych oględzin⁶ potwierdzono wykonanie w/w zakresu rzeczowego projektu i jego kosztów kwalifikowanych. Analiza dokumentów dotyczących zakończenia realizacji poszczególnych zadań wskazała, że inwestycja została zakończona, odebrana i przyjęta do użytkowania zgodnie z przeznaczeniem i celami projektu. Potwierdzono zgodność w/w zakresu rzeczowego projektu z informacjami znajdującymi się we wnioskach o płatność, w ewidencji finansowo-księgowej oraz ewidencji środków trwałych.

Osiągnięte wskaźniki:

W kontrolowanym projekcie przewidziane były do osiągnięcia jedynie wskaźniki produktu. Rzeczywisty stan realizacji projektu zgadza się z załącznikiem pn. „Zestawienie wskaźników do monitorowania postępu rzeczowego Projektu”⁷.

Potwierdzenie realizacji wskaźnika „Dodatkowa zdolność przyłączania źródeł odnawialnych do sieci elektroenergetycznej”:

Szacowanie wskaźnika wyliczono zgodnie z przyjętą metodyką wskazaną w Studium wykonalności. Zgodnie z oświadczeniem Beneficjenta⁸ wskaźnik został uzyskany w wyniku realizacji zakresu rzeczowego projektu przy uwzględnieniu założenia przyjętego na etapie składania WoD, tj.: mocy czynnej zainstalowanej jednostki transformatorowej dla transformatora o mocy znamionowej 25 MVA wynoszącą 23,25 MW; zapotrzebowania na energię elektryczną odbiorców na poziomie 11,6 MW, jak również wartości mocy zainstalowanych źródeł energii w sieci na poziomie średniego oraz niskiego napięcia, których miejsce przyłączenia jest powiązane ze stacją 110/15 kV Szczepankowo, wynoszącą 0,06613 MW, co w rezultacie dało potencjał przyłączenia źródeł odnawialnych do sieci elektroenergetycznej na wskazanym poziomie 27,05 MW. Wskaźnik został osiągnięty w 100%.

Potwierdzenie realizacji wskaźnika „Liczba wybudowanych lub zmodyfikowanych stacji elektroenergetycznych”:

Na podstawie oględzin, dokumentacji finansowej, dokumentów OT, wydruków z ewidencji środków trwałych, protokołów odbioru technicznego, potwierdzono budowę stacji elektroenergetycznej. Wskaźnik został osiągnięty w 100%.

Potwierdzenie realizacji wskaźnika „Szacowany roczny potencjał redukcji emisji gazów cieplarnianych”:

Zgodnie z oświadczeniem Beneficjenta⁹, złożonym z końcowym wnioskiem o płatność wskaźnik (X), szacowany roczny potencjał redukcji emisji gazów cieplarnianych został uzyskany zgodnie z przyjętą metodyką, ustalony w oparciu o przyjęte założenia i obliczony wg następującego wzoru:

$$X^{10} = [moc\ MWe\ z\ OZE] \times 8760^{11} \times 0,812\ Mg/MWh^{12} \times 0,33^{13}$$

⁶ Protokół oględzin z 7.10.2025 r. oraz wizyta w siedzibie Beneficjenta.

⁷ Zgodnie z załącznikiem nr 7 Aneksu nr POIS.01.01.02-00-0012/17-03 z 31.01.2023 r. do Umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.02-00-0012/17-00 z 27.10.2017 r.

⁸ z 29.01.2024r.

⁹ Z 29.01.2024 r.

¹⁰ Redukcja emisji CO₂.

¹¹ Liczba godzin w roku.

Wskaźnik uznano za osiągnięty w 100%, zgodnie ze złożonym oświadczeniem, po przeliczeniu przekazanych danych.

Ustalenia: Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze.

3. Sposób archiwizacji dokumentacji związanej z realizacją projektu

Ocenę prawidłowości przechowywania dokumentacji związanej z projektem przeprowadzono na podstawie czynności kontrolnych na miejscu realizacji projektu, w siedzibie Beneficjenta oraz na podstawie analizy przekazanej dokumentacji¹⁴.

Zweryfikowano funkcjonującą u Beneficjenta procedurę archiwizacji dokumentacji związanej z realizacją Projektu¹⁵. Potwierdzono, że stosowane zasady są zgodne z § 14 Umowy o dofinansowanie.

Na podstawie przeprowadzonych oględzin miejsc przechowywania dokumentacji związanej z realizacją kontrolowanego projektu w ENEA Operator Sp. z o.o.¹⁶ potwierdzono, że dokumentacja ta jest przechowywana w sposób zapewniający dostępność, poufność i bezpieczeństwo oraz właściwą ścieżkę audytu, zgodnie z obowiązującym w jednostce kontrolowanej Regulaminem oraz wymogami § 14 Umowy o dofinansowanie. Dokumenty w formie papierowej, znajdujące się w lokalizacjach wskazanych przez Beneficjenta, są ułożone tematycznie i znajdują się w opisanych segregatorach w zamykanych na klucz szafach i pomieszczeniach, do których dostęp mają wyłącznie uprawnieni pracownicy. Beneficjent przedłożył Kontrolującym do wglądu oryginały dokumentacji projektowej, w tym związanej z poniesionymi nakładami i kosztami w ramach projektu¹⁷.

Ustalenia: Nie stwierdzono nieprawidłowości ani uchybień w badanym obszarze.

4. Wypełnienie obowiązku prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych

W ramach działań informacyjno-promocyjnych Beneficjent zobowiązany był do:

- oznaczania znakiem Unii Europejskiej i znakiem Funduszy Europejskich: wszystkich działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących projektu, wszystkich dokumentów związanych z realizacją projektu podawanych do wiadomości publicznej, dokumentów i materiałów dla osób i podmiotów uczestniczących w projekcie,
- umieszczenia tablicy pamiątkowej w miejscu realizacji projektu,
- umieszczenia opisu projektu na stronie internetowej,
- przekazywania osobom i podmiotom uczestniczącym w projekcie informację, że projekt uzyskał dofinansowanie.

W trakcie kontroli¹⁸ potwierdzono, że w miejscu realizacji inwestycji na terenie stacji GPZ Szczepankowo, w miejscu ogólnodostępnym i widocznym, umieszczono tablicę pamiątkową, wykonaną z trwałych materiałów.

Beneficjent umieścił informację o projekcie na swojej stronie internetowej, wskazując m.in. kwotę dofinansowania, cel i efekty projektu wraz z informacją o pomocy otrzymanej z Unii Europejskiej.

[<https://www.operator.enea.pl/inwestycje/inwestycje-unijne/2014-2020/program-infrastruktura-i-srodowisko>].

Beneficjent we właściwy sposób przekazywał osobom i podmiotom uczestniczącym w realizacji projektu informacje, że projekt uzyskał dofinansowanie poprzez oznaczenie dokumentów związanych z realizacją projektu, które podawane były do wiadomości publicznej lub przeznaczone były dla uczestników projektu.

¹² Jednostka redukcji emisji CO₂ dla energii elektrycznej produkowanej z OZE.

¹³ Średnia produktywność instalacji OZE.

¹⁴ Zweryfikowano zgodność procedury wewnętrznej Beneficjenta dotyczącej archiwizacji z: art. 140 rozporządzenia 1303/2013, art. 25 rozporządzenia 480/2014 i art. 15 rozporządzenia 659/1999 oraz § 14 Umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.02-00-0012/17 -00 z 27.10.2017 r.

¹⁵ Regulamin przechowywania i udostępniania dokumentów w ramach realizacji projektów współfinansowanych z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 i Regionalnych Programów Operacyjnych” zatwierdzony Uchwałą nr 217/2018 Zarządu ENEA Operator Sp. z o.o. z dnia 28.08.2018 r. oraz „Procedurze prowadzenia archiwum w ENEA Operator Sp. z o.o.” zatwierdzony i zmieniony przez Wiceprezesa Zarządu ds. Pracowniczych w dniach 01.09.2016 r. i 08.09.2020 r.

¹⁶ W budynku przy ul. Strzeszyńskiej 58 w Poznaniu (gdzie znajduje się dokumentacja aplikacyjna, dokumentacja przetargowa) oraz w budynku przy ul. Panny Marii 2 w Poznaniu (gdzie znajduje się dokumentacja z realizacji projektu).

¹⁷ Beneficjent w trakcie wizyty Zespołu kontrolnego w siedzibie Beneficjenta poinformował, że jedna faktura w formie papierowej, jaka została okazana kontrolującym, przechowywana jest w Centrum Zarządzania Dokumentami przy ul. Zacisze 28, 65-792 Zielona Góra. Pozostałe faktury elektroniczne znajdują się w systemie EOD (Elektroniczny Obieg Dokumentów).

¹⁸ W trakcie oględzin przeprowadzonych 07.10.2025 r. oraz na podstawie przekazanej przez Beneficjenta dokumentacji.

Dokumenty te oznaczone były odpowiednimi znakami graficznymi Funduszy Europejskich i znakami Unii Europejskiej oraz logotypami POIiŚ w sposób zgodny z wymogami zawartymi w Umowie o dofinansowanie.

Ustalenia: Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze.

5. Zmiany mogące mieć wpływ na powstanie prawa do odliczenia przez beneficjenta podatku VAT
Nie dotyczy.

Beneficjent jest czynnym podatnikiem VAT o numerze identyfikacji podatkowej NIP: 782-237-71-60. Podatek VAT w ramach poddziałania 1.4.1 jest kosztem niekwalifikowalnym.

6. Zasada zakazu podwójnego finansowania

Kontroli poddano łączne koszty kwalifikowane w kwocie 15 210 800,00 zł w oparciu o wszystkie faktury związane z wydatkami na realizację projektu.

Dokumenty finansowe dotyczące realizacji projektu potwierdzają wartość poniesionych przez Beneficjenta nakładów inwestycyjnych. Opisy faktur potwierdzających poniesione wydatki kwalifikowalne zawierają wszystkie elementy wymagane w systemie POIiŚ. Na dokumentach tych umieszczono logo: „Fundusze Europejskie Infrastruktura i Środowisko” oraz logo Unii Europejskiej ze wskazaniem Funduszu Spójności, numer umowy o dofinansowanie, numer umowy z wykonawcą. W dokumentacji finansowej znajdują się dokumenty potwierdzające zapłatę oraz protokoły odbioru potwierdzające realizację poszczególnych etapów robót.

Księgowość w projekcie prowadzona jest elektronicznie. Do faktur w elektronicznym systemie obiegu dokumentów załączone są opisy faktur, raporty i inne dokumenty identyfikujące dany wydatek. Sposób dokumentowania przebiegu operacji finansowych umożliwia kontrolę tych operacji. Na dowodach księgowych oraz w systemie księgowym nie znajdowały się żadne adnotacje mogące wskazywać na złamanie zasady zakazu podwójnego finansowania.

Nie naruszono zakazu podwójnego finansowania.

Ustalenia: Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze.

7. Wygenerowanie przez projekt dochodu, który nie został uwzględniony w myśl art. 61 ust. 3 i 5 rozporządzenia Rady (WE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Projekt jest wyłączony ze stosowania art. 61 ust. 3 i 5 rozporządzenia nr 1303/2013 w związku z art. 61 ust. 8 rozporządzenia nr 1303/2013.

Projekt stanowiący przedmiot kontroli uzyskał wsparcie w ramach działania 1.1, tj. „Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych” Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, w związku z tym otrzymana pomoc stanowi pomoc publiczną w rozumieniu art. 87 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską¹⁹. Ponadto projekt nie stanowi dużego projektu w rozumieniu art. 100 rozporządzenia nr 1303/2013.

Ustalenia: Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze.

8. Zalecenia

Nie wydano.

Podpisy zespołu kontrolującego:

Iwona Walendziak
(kierownik Zespołu kontrolującego)

/-podpisano elektronicznie/

¹⁹ Dz. Urz. UE.C 2006 Nr 321, str. 1. (art. 100 Wersji Skonsolidowanej Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (2012/C 326/01)).

Marta Januszewska
(członek Zespołu kontrolującego)

/-podpisano elektronicznie/

Aleksander Wejman
(członek Zespołu kontrolującego)

/-podpisano elektronicznie/

Podpis Kierownika jednostki kontrolującej lub osoby upoważnionej:

Natalia Mikielska
Dyrektor Biura Kontroli i Audytu

/-podpisano elektronicznie/

Pouczenie: Kierownikowi podmiotu kontrolowanego lub osobie przez niego upoważnionej przysługuje prawo do zgłoszenia w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji pokontrolnej, umotywowanych pisemnych zastrzeżeń do tej informacji, w tym do treści zaleceń pokontrolnych. W przypadku przekroczenia określonego terminu, kierownik instytucji kontrolującej może odmówić rozpatrzenia zgłoszonych zastrzeżeń. Istnieje możliwość przedłużenia terminu na zgłoszenie zastrzeżeń na wniosek podmiotu kontrolowanego, złożony przed upływem terminu zgłoszenia zastrzeżeń.